

Bapak Bankrut 'in ballingschap' in Nederland

De Nederlandse effecten- en faillissementsadvocaat Jerry Hoff is enigszins ontgoocheld terug in Amsterdam na een verblijf van een klein jaar in Jakarta. De mores in de Indonesische juridische wereld zijn andere dan hij in Nederland gewend is.

De 33-jarige Jerry Hoff, in Indonesië bekend als 'Bapak Bankrut' (vadertje bankroet), is een tropische ervaring rijker en een illusie armer. Een jaar geleden formuleerde hij als insolventierechtexpert in opdracht van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Indonesische regering in zes weken een nieuwe faillissementswet, geënt op de oude Nederlands-Indische regeling van 1905. Maar een wet formuleren is één, rechtspraak is twee.

De Indonesische rechtspraak blijkt weerbarstig. De corruptie tiert welig en ontziet niets, ook de zeven maanden oude faillissementsrechtspraak niet. En niemand met gezag — inclusief buitenlandse ondernemers en bankiers — durft dat openlijk uit te spreken, bang als men is voor repressailles en pesteringen. Ten slotte blijft Indonesië 'business'.

De faillissementsrechtspraak heeft zich in Indonesië niet zo ont-

teet onder de voeten werd. Dat wil Loeff Claey's Verbeke niet bevestigen.

De anderen verwijzen naar artikelen in de buitenlandse pers over de moord de vorige maand in Thailand op een Australische vakbroeder van Hoff, de 58-jarige Michael Wansley. Wansley was werkzaam voor Deloitte Touche Tohmatsu. De faillissementsjurist in Thailand kwam zaken op het spoor die het daglicht niet konden verdragen en werd daarom in koeien bloed in zijn auto doodgeschoten.

Evenals zijn collega in Thailand werkte Hoff in Indonesië met zijn activiteiten irritatie in bepaalde kringen, aldus die bronnen. Hij laakte in het openbaar de vonnissen van de zeven maanden oude handelsrechtbank en de Hoge Raad in Jakarta in enkele faillissementsrechtzaken. Tegenover de Jakarta Post zei Hoff bijvoorbeeld: 'Ik heb al die Indonesische rechters getraind en hun uitspraken hebben mij te-

deel bestudeert de Hoge Raad op verzoek van de crediteuren van Dharmala Food de zaak nu opnieuw en zal medio april uitspraak doen.

Bij de advocatenkantoren in Jakarta kennen ze Hotman Paris Hutapea. 'Een aantal procesadvocaten heeft kritiek op zijn algemene opstelling in juridische procedures', luidt het voorzichtige commentaar bij Loeff Claey's Verbeke. Wat die kritiek inhoudt, wil men niet te zeggen. 'Er is een verhouding ontstaan in de lokale procesadvocatuur die hard is. Dat zal ongetwijfeld in Jerry's beleving ook hard overgekomen zijn', luidt de ontwijkende toelichting. Loeff Claey's Verbeke noch ABNR houdt zich overigens met de procespraktijken in Indonesië bezig.

De kringen rond Hoff wijzen erop dat de Nederlandse jurist — met de berichten in Thailand — zich tamelijk onbehaaglijk begon te voelen. 'Hij ontving de brief van Hotman Paris Hutapea op 11 maart en heeft op

Hotman Paris Hutapea bevestigt desgevraagd de brief aan Hoff te hebben geschreven. Hij vindt Hoff egocentrisch. 'Hij praat te veel. Het hebben van kennis van faillissementsrecht betekent nog niet dat je goed kunt debatteren.' Hotman ontkent de beschuldigingen dat hij rechters omkoopt. 'Bullshit. Een lokale advocaat kan zich meten met een buitenlandse. Ik win zo veel zaken omdat ik goed ben. Hoff is misschien goed op zijn terrein, maar hier in Indonesië gelden andere procedurele wetten. Ik heb twintig jaar ervaring.'

De recente uitspraken van de Indonesische rechters in faillissementszaken — pas zo'n veertig in zeven maanden tijd, terwijl de doelstelling was zo'n dertig per dag — leveren merkwaardige jurisprudentie op. Zo hadden crediteuren in een bepaalde zaak twee faillissementsaanvragen ingediend, een voor de moedermaat-

wikkeld als we hadden gehoopt', luidt het commentaar binnen het advocatenkantoor Loeff Claeys Verbeke, waarin Jerry Hoff partner is. Loeff heeft in Indonesië een samenwerkingsverband met Ali Budiardjo Nugroho Reksodipuro (ABNR). 'Als Loeff dachten we in Indonesië een lucratieve herstructureringspraktijk te kunnen ontwikkelen. Maar we zijn teleurgesteld. Hoff zou pas eind 1999 terug-

Een wet formuleren is één, rechtspraak is twee

keren naar Nederland. In februari zijn we in overleg met hem tot de slotsom gekomen dat het beter was dat hij in mei zou vertrekken.'

De zagsman van Loeff beklemtoont dat Hoff 'in onderling overleg is teruggekeerd naar Nederland. Hij is tenslotte compagnon.' Maar goed geïnformeerde bronnen rond Hoff — hij wil zelf wel zijn terugkeer bevestigen, maar verder geen commentaar daarop geven — zeggen te weten dat de Nederlandse jurist is teruggevloden omdat het hem

leurgesteld.' Ook heeft Hoff in een boek van zijn hand over de nieuwe insolventiewet kritiek geleverd op de kwaliteit van de uitspraken van de rechters.

Hoffs glasheldere commentaren zijn volgens de bronnen de Nederlander niet in dank afgenomen. Dat werd duidelijk in de zaak Dharmala Agrifood, een op de klippen gelopen dochter van het etnisch-Chinese conglomeraat, Dharmala Group. De zeer invloedrijk advocaat Hotman Paris Hutapea van de Indonesische firma Makarim & Taira, die Dharmala Agrifood in de zaak voor de handelsrechtbank en de Hoge Raad vertegenwoordigde, heeft Hoff (als vertegenwoordiger van de eisende partij International Finance Corporation IFIC) op 11 maart een brief geschreven. Daarin deelde hij Hoff mee dat deze 'de rechters van de handelsrechtbank en de leden van de Hoge Raad diep heeft beledigd.' Kopieën van die brief liet de Indonesische raadsman ook circuleren onder de rechters en zond hij toe aan de Indonesische media.

In de procedure rond Dharmala Agrifood deed Hotman bovendien een beroep op de Hoge Raad 'de arrogantie van de buitenlander en de belediging van de Indonesische rechters' te laten meewegen in hun oordeel. Na een eerder negatief oor-

de 12e onmiddellijk zijn koffers gepakt. Hotman Paris Hutapea is een machtig man, hij heeft rijkelijk met geld gestrooid. De rechters doen wat hij zegt. Het is een algemeen bekend feit dat deze man een meester is in het beïnvloeden van uitspraken. Alle debiteuren gaan naar hem toe. Het wemelt van de corruptie.'

Een buitenlandse collega-jurist bij een ander kantoor in Jakarta bevestigt het oordeel over Hotman. 'Hotman verliest zelden een zaak.

'Een advocaat verdient hier wat een rechter in een maand verdient'

Hij is erg goed bevriend met de rechterlijke macht.' Ook hij wil niet met zijn naam in de krant, 'want ik zit in dezelfde positie als Hoff.'

Ook een Amerikaanse bankier in Jakarta bevestigt het beeld. 'Destijds, bij de presentatie van Hoffs boek in Jakarta, heeft Hotman Paris Hutapea letterlijk gezegd: 'Advocaat is business. Een advocaat verdient hier per uur wat een rechter per maand verdient. Vindt u het gek dat de rechters zich commercieel opstellen?'

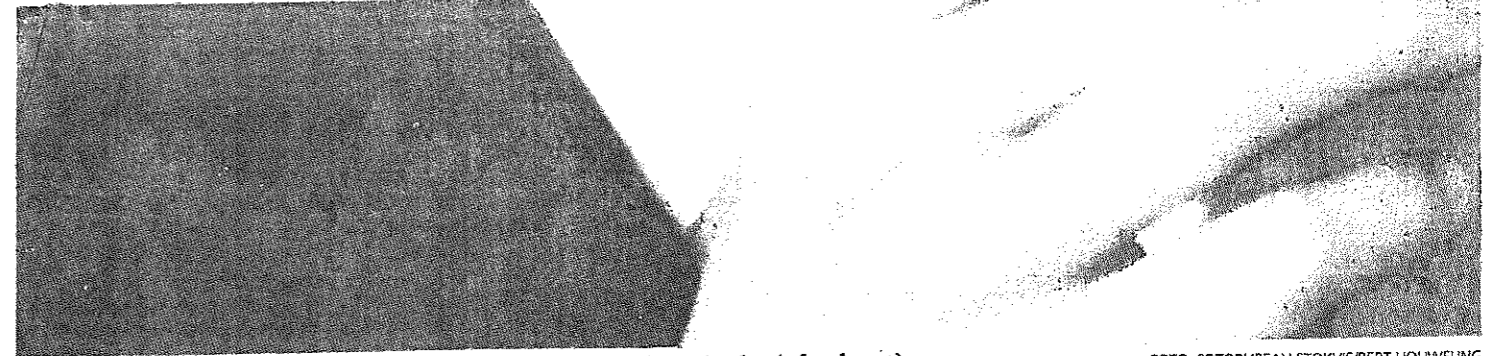
schappij en een voor de dochter. Dat had naar het oordeel van de rechter een gecombineerde aanvraag moeten zijn, dus werd de zaak niet in behandeling genomen.

Andere voorbeelden. Volgens de Indonesische wet maakt een faillissementsaanvraag bij de rechter pas kans als er ten minste twee crediteuren zijn en een van de twee een vordering heeft die opeisbaar is. Maar een door een bank vervoegd opgeëiste hypotheek — omdat de debiteur in het geheel niet aan zijn verplichtingen voldeed — erkende de Indonesische rechter tot veler verrassing onlangs niet als een opeisbare vordering.

Ook blijkt uit de jongste jurisprudentie dat aandeelhouders een vennootschap in liquidatie kunnen ontbinden om te voorkomen dat ze failliet wordt verklaard. In dat geval wint de aandeelhouder van de crediteur.

Al deze omstrede vonnissen maken de faillissementsrechtspraak dubieus. In totaal zijn er pas zo'n vijftien faillissementen uitgesproken, en dan vooral voor kleinere bedrijven. Duidelijk is dat de crediteuren de grotere nog niet durven aan te pakken. 'Ik kan ze daar op dit moment geen ongelijk in geven', aldus Hoff in een interview in februari.

De buitenlandse advocaat en ook de buitenlandse bankiers nemen de

Advocaat Jerry Hoff, in Indonesië ook bekend als 'Bapak Bankrut' (vadertje bankroet).

FOTO: FOTOBUREAU STOKVIS/BERT HOUWELING

angst van Hoff voor fysieke bedreiging met een korreltje zout. 'Misschien dat het voorval in Thailand Hoff te veel heeft beïnvloed. In Thailand is fysieke bedreiging veel meer onderdeel van de businesscultuur dan in Indonesië. Ik heb mij nooit fysiek bedreigd gevoeld, ook al is hier sprake van een gewelddadige cultuur, maar niet in het zakenleven', aldus de advocaat. 'Misschien dat Jerry wat overreageerde', aldus een buitenlandse bankier.

In Jakarta circuleert dan ook een ander — misschien nog wel het meest plausibele — verhaal. Het zusterkantoor van Loeff Claeys Verbeke in de Indonesische hoofdstad wilde met het oog op zijn belangen daar graag Hoff weghalen uit Indonesië. In Nederland staat Hoff al bekend als iemand die geen blad voor de mond neemt, hetgeen hem vijanden oplevert. In Indonesië ligt zo'n optreden nog gevoeliger. Openlijke kritiek, met als gevolg gezichtsverlies in het volle licht, is voor Indonesische begrippen een ramp. Iemand die zulke kritiek uit, wordt voor velen daar een gevaarlijk persoon.

In Nederland heeft Hoff als effecten- en faillissementsjurist zijn ster

Hoffs angst voor fysieke bedreiging wordt door anderen met korreltje zout genomen

— in het kielzog van toenmalig Loeff-partner Leo Spigt — in tal van grote zaken zien rijzen. Hoff speelde een belangrijke rol in de roeruchte voorwetenschapszaken rond HCS en Borsummy Wehry. Hij wordt door menig klant en vakgenoot getypeerd als een 'kuitenbijter', die niet los laat. En Hoff is iemand met een zeker gevoel voor drama. 'Soms maakt hij van een zaak wel eens iets meer dan ze in werkelijkheid is', aldus een buitenlandse financiële bron in Jakarta.

Misschien dat Loeff en Hoff beiden wel gewoon zagen dat het zo niet verder kon. De brief van Hotman Paris Hutapea was de druppel. En in het hoofd van Hoff spookte de moordzaak in Thailand rond.

'In ieder geval nam Hoff de goede beslissing om te vertrekken. Voor een jurist zoals hij die op grond van wetskennis wil debatteren, is hier geen plaats', aldus de collega-advocaat in Jakarta.

Het buitenlandse zakenleven in Jakarta ergert zich aan de corruptie en aan de daardoor gestuurde rechterlijke uitspraken van de in september vorig jaar gestarte handels-

rechtbank en van de Hoge Raad.

Ook het Internationaal Monetair Fonds is zich van de teleurstellende rechtspraktijken bewust. Dat blijkt onder meer uit de nieuwe intentieovereenkomst die het fonds op 16 maart met de Indonesische autoriteiten sloot. Ingesteld wordt een aparte anti-corruptie-commissie voor de rechterlijke macht. Er worden ad-hoc juristen bij de handelsrechtbank aangesteld en de salariëring van de rechters wordt binnen een maand herzien, lees verbeterd.

'Je mag geen dramatische ontwikkelingen verwachten. De beta-

ling van de rechters zal altijd minder zijn dan de aanbiedingen die zij krijgen. Eigenlijk moet de hele rechterlijke macht worden ontslagen. Of aan de top van de magistratuurlijk hiërarchie moet een aantal duidelijke voorbeelden worden gesteld', aldus de gezaghebbende Amerikaanse bankier. 'Maar het is niet de prioriteit van het IMF. Die ligt bij het in goede banen leiden van de komende parlementsverkiezingen in juni', aldus een collega-bankier die geregeld met de IMF-functionarissen praat.

H. VERBRAEKEN

...geen commentaar op terugkeer uit Indonesië...

FOTO: FOTOBUREAU STOKVIS/BERT HOUWELING